

Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д.А.

Звернення
учасників Першого Всеукраїнського лісопромислового форуму
від 30.09.2020

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Учасники Першого Всеукраїнського лісопромислового форуму засвідчують Вам свою повагу і звертаються з проханням ввести в законодавче поле недолугі спроби Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України реформувати систему управління лісовим господарством та запровадити порядок продажу необробленої деревини виключно через систему Прозорро.

Деревообробні підприємства зацікавлені в ефективному розвитку лісового господарства, адже це сировинна база для стабільної роботи лісопромислового сектору економіки, як частини економіки держави.

Маючи економічний інтерес, ми також зацікавлені в тому, щоб ліси ефективно виконували всі функції: екологічні, оздоровчі, рекреаційні та інші. Одночасно, використання лісових ресурсів має бути безперервним, невиснажливим і раціональним з метою задоволення потреб деревообробного виробництва і населення в деревині. Ще раз наголошуємо на невиснажливості лісокористування, адже деревообробникам сировина потрібна не лише сьогодні, а постійно і стабільно.

Це наша позиція, ми про неї неодноразово заявляли і наполягаємо – лісогосподарський і лісопромисловий комплекс взаємопов'язані і залежні від розвитку один одного.

У зв'язку з цим нас турбує ситуація, яка вирує навколо питання управління лісами та торгівлі деревиною.

Почалося все з того, що під виглядом забезпечення прозорості ринку деревини прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 №1178 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини», якою зобов'язано постійних лісокористувачів продавати деревину лише на аукціонах, у т.ч. не менше 25% – через Прозорро.Продажі.

Нахабність (інакше не скажеш), продемонстрована вже при прийнятті цієї постанови, вражає.

Наводимо хронологію:

26.12.2019 – розробник проекту постанови (на той час Міністерство енергетики та захисту довкілля) розмістив на сайті матеріали для громадського обговорення.

26.01.2020 – термін завершення обговорення і надання зауважень.

03.02.2020 – оприлюднено інформацію щодо прийняття постанови КМУ №1178.

04.12.2019 – дата постанови КМУ №1178, прийнятої заднім числом.

Зрозуміло, що ні про який розгляд зауважень громадськості до згаданого документу мова не йшла. Зате були виконані всі забаганки ДП «Прозорро.Продажі», зокрема щодо вартості послуг за участь в аукціонах на їх торгових площадках.

Зараз на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України і у виступах керівництва міністерства поширюється інформація про оновлення механізму продажу необробленої деревини, який передбачає 100-відсотковий продаж заготовленої деревини через систему Прозорро.Продажі. І знову, вказані зміни здійснюються без залучення до обговорення представників деревообробного бізнесу – основних споживачів необробленої деревини.

Вважаємо такий підхід до вирішення питання, від якого залежить розвиток всієї деревообробної галузі, неприпустимим і таким, що порушує чинне законодавство України.

Звертаємо Вашу увагу на те, що постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 №1178 і проанонсована редакція постанови із змінами, суперечать фундаментальним законодавчим актам:

Конституції України – ст. 19; 116

Господарському кодексу – ст. 6; 19; 44

Цивільному кодексу – ст. 627

Лісовому кодексу – ст. 19.

Зважаючи на викладене, постанова КМУ від 04.12.2019 №1178 повинна бути скасована як така, що суперечить чинному законодавству, а не «удосконалена» із закладенням норми, яка дозволяє продаж всього обсягу заготовленої деревини з використанням ЕТС одного суб'єкта. Таким чином, урядовим нормативним актом створюється монополіст на ринку реалізації деревини.

На превеликий жаль, ігнорування Урядом законодавства України створило прецедент для заяви голови Закарпатської ОДА щодо продажу всієї заготовленої в області деревини через ЕТС ДП «Прозорро.Продажі» та підписання відповідного меморандуму. І хоча меморандум з юридичної точки зору є документом нікчемним, така собі заява про наміри, однак ми розуміємо скільки проблем може створити обласний чиновник (цілий генерал СБУ), який відкрито заявив: «Хто не згоден із такими правилами гри – будемо ловити, саджати, штрафувати, карати!». В якій державі ми живемо?!

Ми за наведення порядку на ринку деревини, бо від цього залежить розвиток як кожного деревообробного підприємства, так і галузі в цілому. І нам є що запропонувати в частині створення механізму продажу необробленої деревини, але треба, щоб розробник захотів вислухати, а це його обов'язок, всіх учасників цього ринку, а не тільки ДП «Прозорро.Продажі», який просуває свої ідеї, спрямовані лише на покращення власного фінансового стану.

Що стосується аукціонів, то вони повинні проводитись у відповідності з чинним законодавством і торгова система ProZorro, поряд з іншими, може використовуватись на конкурентних засадах. При цьому визначальними критеріями вибору відповідного «майданчика» для продажу має бути зручність для учасників ринку та вартість послуг, що пропонується відповідним «майданчиком».

Значної шкоди лісогосподарському та лісопромислому комплексу може нанести розроблювана Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України Державна стратегія управління лісами України до 2035 року. Оприлюднений документ абсолютно не відповідає ні задекларованій меті, ні назві. Питання управління лісами згадується між іншим, серед пріоритетів знаходиться на останньому місці, йому приділено близько 10% тексту Стратегії.

Декларуючи ефективне управління лісами, натомість, в завуальованій формі, має спрямування на руйнування системи управління лісовим господарством, як такої.

Єдиною «новацією» з питання підвищення ефективності управління лісами є намір створення суб'єкта господарювання з управлінськими функціями. Що це за суб'єкт і як його створення покращить управління лісами – необґрунтовано і незрозуміло. На нашу думку – ніяк. Доцільність створення такого суб'єкта господарювання видається сумнівною і неможливою згідно чинного законодавства.

Враховуючи викладене, учасники Першого Всеукраїнського лісопромислового форуму звертаються до Вас з такими вимогами:

- припинити дію постанови КМУ від 04.12.2019 р.№1178, як такої, що прийнята з порушенням чинного законодавства та не відповідає цілому ряду основоположних законодавчих актів України. Відповідно зупинити намагання Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України внести до неї зміни;
- зобов'язати Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України дотримуватись вимог чинного законодавства при розробці нормативно-правових актів, які стосуються розвитку лісового господарства та

деревообробної промисловості, і залучати до участі в їх розробці та обговоренні широкого кола спеціалістів, зокрема фахівців деревообробної галузі;

- вказати керівникам місцевих органів виконавчої влади на їх обов'язок дотримуватись чинного законодавства в своїй діяльності, зокрема щодо невтручання в господарську діяльність суб'єктів господарювання;
- доручити Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України невідкладно провести громадські слухання з наступних питань:
 - Розробка Стратегії управління лісами України до 2035 року;
 - Обговорення механізмів продажу необробленої деревини з метою забезпечення розвитку та конкурентоздатності деревообробної промисловості.

та пропозиціями:

- створити Раду лісового сектора України, як дорадчого органу при Кабінеті Міністрів України. До складу Ради лісового сектору України необхідно включити представників усіх зацікавлених сторін, що мають справу з унікальним ресурсом під назвою «ліс» (йдеться про представників лісового господарства, деревообробної промисловості, меблевої галузі, целюлозно-паперового виробництва, представників підприємств із вироблення енергії з деревини, дерев'яного будинкобудування, виробництва столярних виробів, «зеленого» туризму, представників екологічних організацій, громадськості, лісової освіти і науки, профільних медіа та всіх інших зацікавлених сторін). Логіка створення Ради лісового сектору полягає у забезпеченні можливості прийняття системних рішень у лісовому секторі України, оскільки саме цей сектор відрізняється виключною економічною, соціальною та екологічною важливістю і відтак потребує прийняття виважених державних системних рішень на основі всебічного аналізу, що враховує думку всіх представників цього сектору, а не базується на окремій думці тільки одного гравця, що, як правило, відрізняється вузьким корпоративним підходом та лобюванням власних інтересів. Основною метою функціонування Ради лісового сектору є напрацювання пропозицій, законодавчих ініціатив та виконавчих рішень, впровадження яких сприятиме ефективному розвитку всього лісового сектору на основі забезпечення національних інтересів у парадигмі сталого розвитку. У цьому зв'язку необхідно передбачити залучення до Громадської Ради лісового сектора як представників центральних органів виконавчої влади, так і представників галузевих асоціацій, а також представників науки;
- підтримати модель реформування лісового господарства, презентовану Державним агентством лісових ресурсів. Зокрема стосовно реформування системи державної лісової охорони та створення обласних виробничих об'єднань з метою відділення функції реалізації державної лісової політики та функції господарювання;
- підтримати Проект Закону України «Про ринок деревини» на розгляд Верховної Ради України зі змінами та доповненнями, прийнятими учасниками Першого Всеукраїнського лісопромислового форуму, враховуючи такі принципові позиції:
 - обсяг продажу деревини на умовах оферти становить 50 (п'ятдесят) відсотків від обсягу деревини, придбаного суб'єктом перероблення деревини за попередні 12 місяців;
 - ціни на деревину, що пропонуються до придбання на умовах оферти формуються за принципом застосування середньої ціни за аукціонними угодами, укладеними у 1-3 кварталах поточного року. Середня ціна відобразатиме вартість одиниці товару за типових обсягів та умов торгів (цінових котирувань);
 - необхідність здійснення впродовж п'яти років реструктуризації державних лісогосподарських підприємств шляхом відокремлення

деревообробних підрозділів і створення на їх базі деревообробних підприємств

- рекомендувати розробити комплекс заходів для стимулювання використання деревини, що не має особливого попиту на ринку (тонкомірної та дров'яної деревини);
- рекомендувати усунути монополізацію продажу необробленої деревини виключно через ДП «Прозорро Продажі»;
- внести до проекту Державної стратегії управління лісами України до 2035 року, що запропонований Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, такі зміни:
 - включити у проект пункт щодо необхідності здійснення моніторингу та оцінки ефективності впровадження Стратегії через Раду лісового сектору України, як дорадчого органу при Кабінеті Міністрів України;
 - включити у проект пункт щодо необхідності розроблення комплексу заходів стосовно популяризації використання виробів з деревини в Україні з метою забезпечення динамічного розвитку лісового сектору економіки України.

З повагою,
від учасників Першого Всеукраїнського лісопромислового форуму:

Голова громадської організації
«Асоціація деревообробників та
лісозаготівельників Львівщини»

Микола Когут